

Pedagogická fakulta Univerzita Hradec Králové

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: *Mlčení: Kulturní relativismus, etnocentrismus, hledání pravdy a morální dilemata ve filmu Martina Scorseseho*

Jméno autora: *Helena Böhmová*

Předmět a cíl práce: Práce se zabývá tím, jak jsou ve filmu *Mlčení* prezentovány kulturní relativismus a etnocentrismus a jak je v daném kontextu ztvárněn vztah člověka k dobru a pravdě. Tomuto předmětu odpovídá analytický přístup k uměleckému dílu. Cílem takové práce může být potvrdit a rozvinout předpoklad, že jsou v daném díle zmíněné prvky výrazně přítomny, že jsou ztvárněny aktuálním způsobem nebo že toto ztvárnění některé jejich aspekty zdůrazňuje a jiné upozaduje.

Vymezení předmětu a cíle práce hodnotí oponent následovně:

- Předmět není dostatečně jasně definován, často splývá filmová adaptace s literární předlohou (ty nejsou dostatečně rozlišeny). Důraz na realistickou motivaci filmu/románu neumožňuje rozvinout jejich symbolickou rovinu a zhodnotit tak obecnější implicitní význam díla. Chybí alespoň základní charakteristika toho, jak práce přistupuje k uměleckému dílu, které rozebírá. Oponent by přitom považoval za vhodné zaměřit se pouze na román nebo film. Analyzovat lze jedno nebo druhé dílo, event. by je bylo možné i srovnávat, což by však předmět práce ještě více rozšířilo.
- Analýza díla není odpovídajícím způsobem teoreticky podepřena, prvky, které mají být analyzovány, nejsou dostatečně specifikovány (kulturní relativismus a etnocentrismus nejsou vymezeny tak jasně, aby čtenáři bylo zřejmé, jaké jejich aspekty konkrétní pasáž práce rozebírá).
- Závěry práce jsou příliš povšechné, neopírají se příliš o strukturovanou argumentaci.

Argumentační linie: Práce postupuje spíše popisně, nejprve se věnuje problematice christianizace (s ohledem na Japonsko), dále etnocentrismu a poté kulturnímu relativismu. Nakonec popisuje a hodnotí filmovou adaptaci románu.

V daném postupu bohužel není příliš velký prostor pro vlastní analýzu filmu/románu. Ani širší rámec (nazvaný jako Historicko-spoločenský rozbor problematiky christianizace) není vymezen

tak, aby rozbor díla připravoval. Není věnována dostatečná pozornost otázce univerzality a partikularity v křesťanství, otázce nároku víry (a její odlišnosti od ideologie), mučednictví, negativitě (či apofatickému) rozměru výpovědi víry, jejímu personálnímu charakteru a kenotickému základu. Celá pasáž týkající se christianizace se též opírá téměř o jediný zdroj. Nediferencovaně se pracuje s pojmem „křesťanská kultura“, který je častěji ztotožňován s „evropskou kulturou“. Přitom poukaz na zvláštní vztah křesťanství a kultury s ohledem na personální povahu křesťanské víry a na její „inkulturaci“ (v teologickém slova smyslu) by zde byl prospěšný.

Formální a jazyková úroveň práce: Práce je standardně členěna a její jazyková úroveň je dle názoru oponenta odpovídající. Autorka se umí kultivovaně vyjadřovat. Pouze na několika místech se vyskytují gramatické chyby, častěji ruší výrazy, které odpovídají spíše popularizačním vyjádřením (typu: bezesporu, více než namíste). Někdy se objevují nepřesná vyjádření (jezuité jsou mylně označováni za mnichy).

Celkové hodnocení:

Oponent se domnívá, že si autorka zvolila obtížné téma, které zpracovala způsobem akceptovatelným v bakalářském stupni studia. S ohledem na to, že se jedná o bakalářskou práci, jsou zmíněné nedostatky pochopitelné a slouží jako podnět k dalšímu prohloubení.